

УДК 342.1:342.7

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.2>

Б. А. Карпінський

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Львівського національного університету імені Івана Франка

О. Б. Карпінська

кандидат юридичних наук, адвокат

РЕГІОНАЛЬНА СТРАТЕГІОЛОГІЯ: ОСНОВИ Й ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРІОРИТЕТИ РОЗГЛЯДУ З ПОЗИЦІЇ ДЕРЖАВОТВОРЧОГО ПАТРІОТИЗМУ НАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вперше синтезовано, що регіональна стратегіологія це сучасний науковий напрям у системі регіоналістики із характерними принципами й функціями, яка базується на концептуально-науковому визначенні й інструментарному апараті, прояві специфічних особливостей й тенденцій, обґрунтуванні та конкретизації програмних довготермінових пріоритетів сталого регіонального розвитку з відповідними до цілей завданнями в рамках функціонування держави. Доведено, що регіональна стратегіологія невіддільна від державної стратегіології, оскільки лише в їх комплексній взаємодії, з пріоритетним орієнтуванням на проявність державотворчого патріотизму нації, забезпечується цивілізований добробут населення регіону та загальна територіальна стійкість держави.

Обґрунтовано, що регіональна стратегіологія динамічніша порівняно з стратегією з якою безпосередньо пов'язується конкретна програма та заходи, оскільки у цьому випадку задіюється наука до самої побудови сутності стратегії і вже на цій основі вибір та застосування.

Водночас, в контексті організаційно-правових пріоритетів взаємодії регіональної стратегіології із державотворчим патріотизмом нації в умовах воєнного стану визначено, що вони виступають фундаментальною основою конституційності прав і обов'язків громадян щодо активного забезпечення єдності та підтримки громадян у досягненні як загальних державних цілей, так і розвитку регіону. Обґрунтовано, що регіональна стратегіологія в умовах воєнного стану має свої пріоритетні особливості, оскільки додатково потрібно враховувати у її формуванні й ефективності швидкозмінні процеси та накладання жорстких воєнних умов, зокрема: руйнація соціальної і промислової інфраструктури, пришвидшена міграція населення, втрата виробничих потужностей та обмеження можливостей ринку праці, потужне залучення ресурсів для військового сегменту. Окрім того, в цих умовах у системі регіональної стратегіології також суттєво актуалізується увага до оперативності прояву державотворчого патріотизму нації на різних рівнях. Доведено, що характерні відмінності регіональної стратегіології в умовах воєнного стану від аналогічної, але за мирного періоду, полягають у концентрованих змінах пріоритетів щодо основних цілей, завдань та підходів до стратегічного планування і виконання відповідних дій за обмеженого часового періоду.

Ключові слова: право, держава, регіон, регіональна стратегіологія, державотворчий патріотизм нації, розвиток, стратегія, пріоритет, воєнний стан.

Постановка проблеми. Цілеспрямована розвіткова динамічність кожної держави та її регіонів суттєво залежить від вірності обраних довготермінових орієнтирів, тобто об'єднано-комплексних стратегій, а з ними й прийняття

стратегічних рішень. Водночас, достатньо характерними ознаками правових умов, у яких функціонують регіональні територіальні утворення стає їх динамічність й невизначеність. Саме тому, одним з пріоритетних чинників,

використання котрого може реально забезпечити сталий розвиток регіону у глобальному ринковому середовищі та сприяти посиленню його рейтингових позицій на державному рівні, стає належним чином обґрунтована стратегіологія розвитку. Закономірно, що така стратегіологія повинна враховувати розвиткові тенденції та базуватись на інноваційних засадничих положеннях, тобто у своїй фундаментальній основі передбачати ефективність використання різнотипних ресурсів з врахуванням інтересів громадянина-споживача, забезпечуючи означене відповідною законодавчо-нормативною базою, яка б відповідала потребам регіонального розвитку. Окрім того, стратегіологія розвитку регіону повинна містити не лише ідеологічну домінанту з програмним переліком запланованих дій та способів їх досягнення, але й враховувати виникнення можливих правових суперечностей, щоб вчасно адаптуватися до мінливих умов правового поля. Зокрема, для України пріоритетне місце в ній має відводитись жорстким особливостям воєнного стану та забезпеченню загальної територіальної цілісності й обороноздатності в умовах повномасштабної війни з державою-анексором [1].

Огляд останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі часто порушуються питання, які стосуються тих чи інших аспектів стратегіології розвитку держави та її регіонів. Так, у працях як вітчизняних науковців, серед яких – Д. Белов, Ю. Бисага, Г. Головач, С. Головатий, В. Кобко-Одарій, Д. Кобильнік, О. Кузьмін, В. Лемак, Л. Луць, Р. Майданник, О. Макаренков, С. Максимов, О. Оверчук, Н. Оніщенко, М. Оніщук, Н. Пархоменко, С. Погребняк, П. Рабінович, М. Савчин, О. Святоцький, Ю. Тодика, В. Шаповал, Ю. Шемшученко, так і зарубіжних – R. Bird, G. Dent, D. Doran, R. Dubey, M. Giannakis, R. Gropas, P. Iglesias-Rodriguez, L. Lopucki, D. Mee, S. Park, A. Triandafyllidou, W. Weyrauch та ін., представлено організаційно-правову сутність стратегії розвитку світу й господарства, їх конституційно-національні й регіональні відмінності та генеральну узгодженість із стратегією держави; розглянуто характерні чинники, які впливають на прийняття рішення щодо вибору стратегії для конкретних виробничих ситуацій [2–14].

Однак, незважаючи на значну кількість наукових публікацій, ще не сформовано узагальнений підхід до довготермінового пріоритетного розгляду та системного поєднання правового забезпечення і врахування патріотизму грома-

дян в умовах воєнного стану на регіональному рівні, що стало передумовою для проведення окремого дослідження.

Формулювання завдання дослідження. Головною метою цієї роботи є формування сутності регіональної стратегіології, виділення організаційно-правових пріоритетів в ній, виходячи з потреб розгляду та активізації прояву державотворчого патріотизму нації за воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Зазначимо, що в сучасних умовах наростаючих змін у різних сферах життєдіяльності людини та системи природи зростає увага до регіоналістики, як міждисциплінарної науки, що вивчає об'єктивні процеси регіоналізації (географічної, економічної, культурної). Окрім того, в ній особливий акцент звертається на активне дослідження регіоналізації міжнародних відносин під зростаючим впливом на них чинників глобалізації. Прийнято, що фундатором регіоналістики (регіональної науки) є американський економіст й географ Волтер Айзард (Walter Isard), який обґрунтовано окреслив процес трансформації регіональної економіки в регіоналістику за рахунок впливу не лише економічних, а й політичних, соціальних та екологічних чинників.

Водночас, *регіональна стратегіологія* це сучасний науковий напрям у системі регіоналістики із характерними принципами й функціями, яка базується на концептуально-науковому визначенні й інструментарному апараті, прояві специфічних особливостей й тенденцій, обґрунтуванні та конкретизації програмних довготермінових пріоритетів сталого регіонального розвитку з відповідними до цілей завданнями в рамках функціонування держави. Об'єктивно, що регіональна стратегіологія невіддільна від державної стратегіології, оскільки лише в їх комплексній взаємодії, з орієнтуванням на цілеспрямовану проявність державотворчого патріотизму нації, забезпечується цивілізований добробут населення регіону та територіальна стійкість держави. Регіональна стратегіологія володіє ширшим сутнісним наповненням порівняно з регіональною стратегією, оскільки додатково формується на засадничих положеннях як процесу вибору ефективної стратегії, виходячи з методологічних принципів та наукових критеріїв, так і узагальненого врахування об'єктивних й суб'єктивних підходів до прийняття управлінських рішень, забезпечуючи тим активне використання потенційних можливостей конкретного регіону та оптимальність отримання кінцевого результату.

Регіональна (регіоналістична) стратегіологія (*regional (regionalist) strategiology*) – це наука про внутрішні перспективи, які відкриваються та стосуються стратегії регіону, але з певними концепційними особливостями, властиво як на сучасній науковій основі її формувати, аналізувати, вибирати з врахуванням різнопланових чинників і потенційних особливостей та розвивати. Тобто регіональна стратегіологія динамічніша порівняно з стратегією з якою безпосередньо пов'язується конкретна програма та заходи, оскільки у цьому випадку задіюється наука до самої побудови сутності стратегії і вже на цій основі вибір та застосування.

Підкреслимо також, що державотворчий патріотизм нації (*state-creative patriotism of nation*) – це все, що народ загалом та кожен громадянин зокрема роблять в інтересах творення незалежної, суверенної, цивілізованої держави. За своєю природою означений патріотизм можливо оцінювати на основі використання двох підходів: якісного та кількісного (податкового) [2, с. 30–33; 3, с. 8–9].

Виходячи з означеного, у змісті регіональної стратегіології з позиції державотворчого патріотизму нації можна виділити кілька ключових пріоритетів:

- соціальний розвиток, тут вона може передбачати заходи для підвищення рівня життя та соціального добробуту населення в даному регіоні. Зокрема, через створення нових робочих місць, покращення якості освіти та медичного обслуговування, а також забезпечення доступу до житлового комфорту й інфраструктури;
- економічний розвиток, у цьому контексті проходить нарощування економічного потенціалу регіону через підтримку малих і середніх підприємств, розвиток інноваційних сфер, формування сприятливого інвестиційного клімату тощо, які стають окремими складовими стратегії;
- збереження культурної спадщини, за неї оберігається й підтримується культурна спадщина конкретного регіону, включаючи традиції, мову, історію й мистецтво;
- соціальна єдність, тут вона може спрямовуватися на зміцнення соціальної єдності в регіоні, підтримку громадських ініціатив, розвиток громадянського суспільства та зниження соціальних диспропорцій;
- екологічна стійкість, полягає у забезпеченні екологічної стійкості регіону, що є пріоритетним аспектом цієї стратегіології, оскільки це впливає на якість життя мешканців та має довготерміновий вплив на національно-патріотичну свідомість;

– політична активність, властиво заохочення політичної активності громадян у регіоні та їх безпосередня участь у прийнятті рішень, які стосуються особливостей розвитку регіону, може підтверджувати й зміцнювати патріотизм та національну ідентичність.

Загалом, залежно від конкретного контексту й цілей, регіональна стратегіологія може містити в собі різні заходи та акценти, але загальна пріоритетна мета полягає в системному підвищенні як рівня розвитку, так і патріотично налаштованого відношення населення до свого регіону й держави.

Окрім того, регіональна стратегіологія розвитку з огляду на патріотичні цілі може включати специфічні принципи та завдання, спрямовані на підвищення патріотичного духу, гідності та національної самосвідомості (табл. 1).

Означені принципи та завдання необхідно визначати й використовувати в правовому полі відповідно до конкретного регіону та його потреб. Пріоритетною метою такої стратегіології стає формування регіону, в якому громадяни відчувають себе пов'язаними з нацією, її цінностями і культурним спадком, а також готові активно працювати над його розвитком та процвітанням.

У цьому контексті, принцип національної ідентичності в регіональній стратегіології з позиції державотворчого патріотизму нації, проявляється в декількох ключових аспектах:

- збереження культурних та історичних цінностей, то тут важливо враховувати й підтримувати культурні та історичні цінності регіону, які відображають і безпосередньо вкладаються в національну ідентичність. Це може включати збереження мови, традицій, релігії, народних звичаїв й пам'яток культури;
- розвиток освіти та патріотичної свідомості, за цим пріоритетним аспектом мають бути визначені конкретні програми патріотичної освіти, які допомагають громадянам краще розуміти свою історію, культуру і роль у формуванні національної ідентичності;
- підтримка мистецтва і культурних подій, за ним слідує процес заохочення й фінансової підтримки мистецтва, культурних подій та фестивалів, які відображають національну спадщину й регіональну ідентичність;
- залучення до громадських ініціатив, тобто стимулювання громадянської активності та громадських ініціатив, спрямованих на підтримку і розвиток національної ідентичності у регіоні;
- збереження природного середовища і культурної спадщини, пріоритетом стає охоро-

**Характерні принципи і завдання регіональної стратегіології
з позиції державотворчого патріотизму нації**

Засоби	Базове наповнення
Принципи	
Зміцнення ідентичності	Регіональна стратегіологія повинна сприяти зміцненню ідентичності громадян і регіону як частини національного спадку. Це може включати збереження та підтримку мовної, культурної, історичної спадщини
Залучення громадян	Патріотична складова регіональної стратегіології має залучати громадян до активної участі у розвитку свого регіону. Це може проходити через волонтерські ініціативи, освітні програми, а також залучення до роботи над стратегією і прийняттям важливих рішень щодо свого регіону
Збереження природи й культурних цінностей	Збереження природних ресурсів, історичних пам'яток та інших культурних цінностей регіону є важливим аспектом. Це може включати реставрацію і охорону пам'яток культури та створення екологічно чистого середовища
Завдання	
Освіта й патріотичне виховання	Створення програм патріотичної освіти в школах та університетах, спрямованих на виховання громадян, які гордяться своєю країною та регіоном
Розвиток культурних й спортивних заходів	Організація культурних та спортивних подій і фестивалів, які відзначають і підтримують національну та регіональну ідентичність
Підтримка малих підприємств і традиційних ремесел	Розвиток місцевого бізнесу та ремесел, які відображають традиції та культуру регіону, сприяє підтримці патріотичних цінностей та збереженню специфічності регіону
Сприяння активності громадських організацій	Підтримка роботи громадських організацій, які працюють над зміцненням патріотичних цінностей та громадянської активності в регіоні
Інфраструктурний розвиток	Забезпечення необхідної інфраструктури для комфортного життя та праці громадян у регіоні, що сприяє зростанню патріотизму.

Джерело: сформовано авторами.

на природи й історичних об'єктів, які мають важливий культурний та національний контекст;

– патріотична гідність і самооцінка, за тим формування умов для громадян, які відчувають патріотичну гідність та гордість за свій регіон і державу;

– сприяння співпраці й обміну між регіонами, тобто за ним розвиток співпраці та обміну між різними регіонами держави для поширення і дієвої підтримки загальнонаціональної ідентичності.

Загалом, принцип національної ідентичності у регіональній стратегіології з позиції державотворчого патріотизму нації важливий саме для зміцнення сприйняття регіону як частини значно більшої національної спільноти. Тобто цей принцип сприяє пріоритету формування гармонійного і солідарного суспільства, в якому громадяни мають стійкий внутрішній зв'язок зі своєю країною і регіоном, та готові реально прикладати свої життєві зусилля для забезпечення її розвитку й процвітання.

Властиво принцип залучення громадян у регіональній стратегіології з позиції державотворчого патріотизму нації проявляється у створенні необхідних умов для активної участі громадян у процесі прийняття рішень і реалізації стратегії з метою зміцнення національної іден-

тичності та патріотичних цінностей. Виділимо деякі характерні пріоритетні аспекти, які відображають сутнісне наповнення цього принципу:

– громадські консультації і участь, тобто організація відкритих громадських консультацій й обговорень, де громадяни мають можливість висловити свої погляди та ідеї щодо розвиткових перспектив регіону. Означене дозволяє враховувати різноманітні точки зору і потреби громадян;

– створення механізмів зворотного зв'язку, за ними забезпечення можливості для громадян отримувати інформацію про хід реалізації стратегії, а також звертатися зі скаргами й пропозиціями до владних органів;

– участь громадських організацій, через сприяння активності та роботі громадських організацій, які спрямовані на підтримку патріотичних і національних цінностей у регіоні, які безпосередньо беруть участь у формулюванні і реалізації стратегії;

– освітні та інформаційні ініціативи, тобто проведення освітніх заходів, семінарів й кампаній для підвищення обізнаності громадян щодо важливості патріотизму, ідентичності та їх ролі у регіональному розвитку;

– громадський моніторинг і оцінка, за ними залучення громадян до моніторингу та оцінки

результатів впровадження стратегії, що сприяє відкритості і відповідальності владних структур;

- можливість волонтерської діяльності за нею залучення громадян до волонтерських ініціатив, спрямованих на реалізацію конкретних проєктів і завдань регіональної стратегії;

- підтримка громадських інновацій, тобто формування умов для реалізації інноваційних ідей та проєктів, запропонованих громадянами, які сприяють розвитку регіону і підвищенню національного патріотизму.

Реальне залучення громадян у регіональну стратегію з позиції державотворчого патріотизму нації сприяє активізації громадянської активності, посиленню їх залучення до розвитку регіону і формуванню внутрішнього патріотизму, коли громадяни відчувають себе активними учасниками та співавторами процесу.

У той же час, принцип збереження природи (екологія) і культурної спадщини в регіональній стратегії з позиції державотворчого патріотизму нації проявляється у декількох аспектах:

- соціокультурний аспект, з нього збереження культурної спадщини регіону означає підтримку традицій, мови, історії й мистецтва, які формують свідому ідентичність та патріотизм місцевого населення. Регіональна стратегія може передбачати заходи для оптимального збереження і відновлення історичних пам'яток, фольклору, музеїв та інших напрямів культурної спадщини регіону;

- екологічний аспект, тобто збереження природи включає в себе дбайливе використання природних ресурсів, охорону екосистем, збереження біорізноманіття та дієві заходи для запобігання забруднення навколишнього середовища. Означене пріоритетно щодо збереження первісної краси й цінності природних ландшафтів та природних ресурсів регіону;

- туризм та гірничодобувна діяльність, за ними регіональна стратегія може регулювати туризм й гірничодобувну діяльність з метою збереження природи і культурних цінностей. Наведене може включати в себе обмеження будівництва в екологічно вразливих зонах та встановлення нормативних правил для туристичної індустрії, щоб зберегти природні і культурні ресурси регіону;

- освіта та свідомість, регіональна стратегія може сприяти розвитку освіти та підвищенню свідомості населення в контексті пріоритетності збереження природи й культурної спадщини. Це може органічно включати в себе навчання молодого покоління про історію і цін-

ності свого регіону, а також відповідні методи з популяризації ідеології екологічної свідомості.

Щодо останнього у такому аспектному еколого-культурному напрямку то можливо зазначити, що забезпечення реалізації пріоритетних завдань освіти і виховання у регіональній стратегії з позиції державотворчого патріотизму нації може бути здійснене через різні інструменти та підходи. Зокрема, це можливо досягнути через:

- удосконалення освіти, тобто регіональна стратегія може включати в себе програми та реформи в освіті, спрямовані на підвищення якості навчання, розвиток критичного мислення та виховання патріотичних цінностей. Зокрема, через цілеспрямовану розробку спеціальних навчальних програм, які вивчають історію та культурну спадщину регіону, а також системно виховують гордість за свій рідний край;

- патріотична просвіта, тобто сприяти вихованню й посиленню патріотичної свідомості доцільно через проведення різних інформаційних кампаній, виставок, фестивалів й інших заходів, які коректно висвітлюють історію, культуру і досягнення регіону. Практично такі заходи можуть активно привертати увагу як молоді, так і дорослих до розуміння й прояву патріотичних цінностей;

- розвиток молодіжних і громадських ініціатив, за ними регіональна стратегія може підтримувати та фінансувати молодіжні й громадські організації, які працюють над проєктами і ініціативами, спрямованими на виховання патріотизму та формувати стійке відчуття власної відповідальності за розвиток регіону;

- участь у регіональних заходах, тобто залучення місцевого населення до участі в регіональних проєктах та ініціативах може підвищити їх відчуття приналежності до регіону, а значить розвивати патріотичний настрій. Зокрема, громадські ініціативи й праця, змагання та заходи для системної підтримки місцевих традицій;

- залучення шкіл і вищих навчальних закладів, у цьому освітні установи можуть бути активно включені у реалізацію регіональної стратегії через створення спеціальних програм, проєктів з дослідження становлення регіональної історії та культури, а також підтримку студентських ініціатив для підвищення загальної патріотичної свідомості.

Фактично, усі ці освітні заходи спрямовані на дієве нарощування свідомості й рівня реалізації патріотизму та активізації відчуття стійкої гордості за свій регіон, що безпосередньо консолідує

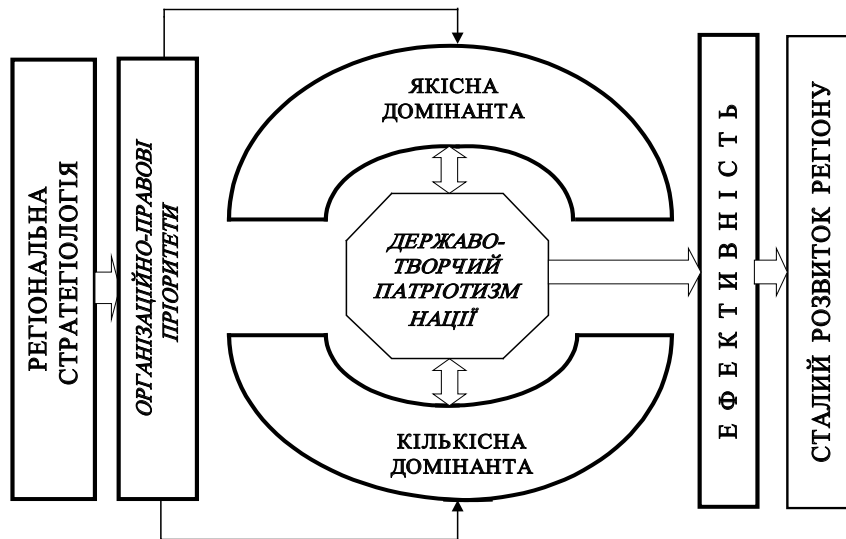

Рис. 1. Організаційно-правові пріоритети регіональної стратегіології на засадах державотворчого патріотизму нації в контексті сталого розвитку регіону

Джерело: власна розробка

лідується у державотворчому патріотизму нації та органічно-пріоритетному розвитку як регіону, так і держави.

Загалом збереження природи і культурної спадщини у регіональній стратегіології допомагає належно підтримувати та розвивати національний патріотизм, оскільки вони у своїй системності формування й реалізації організаційно-правових пріоритетів сприяють відчуттям приналежності до рідного регіону, а значить збереженню його унікальності й цінності у динаміці як елемента загального сталого розвитку (рис. 1).

Водночас, регіональна стратегіологія вже в умовах воєнного стану має свої характерні особливості, оскільки додатково потрібно враховувати у її формуванні й ефективності швидкозмінні процеси та накладання жорстких воєнних умов, зокрема: руйнація соціальної і промислової інфраструктури, пришвидшена міграція населення, втрата виробничих потужностей та обмеження можливостей ринку праці, потужне залучення ресурсів для військового сегменту. В умовах воєнного стану у системі регіональної стратегіології також суттєво актуалізується увага до оперативності прояву державотворчого патріотизму нації на різних рівнях. Окрім того, узагальнено підкреслимо ще характерні відмінності регіональної стратегіології в умовах воєнного стану від аналогічної, але за мирного часу, полягають у концентрованих змінах пріоритетів щодо основних цілей, завдань та підходів до планування і виконання відповідних дій в обмежених часових межах (табл. 2).

Також доцільно підкреслити, що в даній регіоналістиці на засадничих положеннях пріоритету державотворчого патріотизму нації в умовах воєнного стану ключовими елементами стають об'єднано-комплексні стратегії (рис. 2).

Практично в умовах воєнного стану регіональна стратегіологія концентрує свою фундаментальну увагу на наступних організаційно-правових пріоритетах:

- аналіз регіональних конфліктів і взаємовідносин, тобто дослідження формування причин та правових наслідків конфліктів у конкретному регіоні, а також системний аналіз взаємодії різних дійових груп (держав, груп, організацій) в цих умовах;

- стратегії регіональної безпеки, тобто програмна розробка стратегій і політик для забезпечення в правовому просторі безпеки й стабільності розвитку щодо конкретного регіону за мілітарних загроз;

- гуманітарні питання, в цьому контексті необхідні цілеспрямовані правничі дослідження гуманітарних наслідків війни, включаючи проблеми внутрішньо переміщених осіб, гуманітарну допомогу, захист прав людини і повернення дітей, активізація згуртованості й можливостей міжнародної спільноти;

- економічні виміри, тобто детальний аналіз впливу воєнного стану на економіку регіону, розробка правничо-економічних стратегій для відновлення в поствоєнний період та забезпечення належного життєвого рівня населення;

– політичні питання, тобто цілеспрямоване дослідження правових колізій політичних процесів у жорстких умовах, правовий аналіз впливу війни як на політичну стабільність, так і управлінську систему на різних рівнях;

– збереження культури й ідентичності, у цьому контексті дослідження правових питань впливу війни на культурну спадщину та ідентичність регіону, а також юридичні можливості використання регіональних культурних ініціатив

Таблиця 2

Характерні відмінності регіональної стратегіології в умовах воєнного стану від регіональної стратегіології в мирний період через планування і виконання дій

Відмінність	Мирний період	В умовах воєнного стану
За головною метою	Цілеспрямоване забезпечення соціально-економічної стабільності, розвитку й підтримки мирного співфункціонування в регіоні. Пріоритетним завданням стає динамічне залучення інвестицій, випуск конкурентоспроможної продукції, розвиток торгівлі та соціально-економічних відносин, покращення якості життя населення тощо.	Базовою метою регіональної стратегіології в умовах воєнного стану є належне забезпечення безпеки населення, дієве відстоювання територіальної цілісності включно з становленням бойового середовища, налагодження роботи органів публічної сфери та підприємств щодо активізації прояву державотворчого патріотизму нації і концентрації зусиль на налагодження виготовлення мілітарної продукції та прискорене відновлення системи правопорядку у регіоні.
За завданнями	Завданнями може стати формування сприятливого ділового клімату для регіонального бізнесу, розвиток регіональної виробничої інфраструктури, підтримка соціально-економічного розвитку, розвиток взаємовигідних міжнародних відносин тощо.	Завданнями стає активізація підготовки до воєнних загроз й загалом війни, загальна оборонна мобілізація ресурсного потенціалу, зміцнення регіональної обороноздатності, відстоювання регіональних інтересів та територіальних кордонів, забезпечення життєво важливими ресурсами тощо.
За підходами	Регіональна стратегіологія спрямована на співпрацю, дипломатичні зусилля, розвиток регіонально-міжнародних партнерств та економічне зростання в регіоні.	Регіональна стратегіологія вимагає активної військової підготовки, налагодження системних і логічних дій відсічі, розгортання військ, введення правових обмежень і надзвичайних заходів, забезпечення безпеки населення та захисту об'єктів пріоритетного значення для функціонування регіону.

Джерело: сформовано авторами

Рис. 2. Взаємозв'язок об'єднавчо-комплексних стратегій в регіональній стратегіології з позиції пріоритетності державотворчого патріотизму нації в умовах воєнного стану

Джерело: власна розробка

Управлінсько-правові концепти, які є пріоритетними в регіоналістиці на засадах державотворчого патріотизму нації в умовах воєнного стану

Концепти	Сутнісне наповнення
Воєнний та надзвичайний стани	Розробка та впровадження правового каркасу для введення воєнного стану або надзвичайного стану, визначення повноважень влади та обмежень прав і свобод громадян в цих умовах
Захист прав людини	Забезпечення дотримання прав людини та основних свобод в умовах військового конфлікту, включаючи право на життя, свободу та недоторканність особи
Міжнародне гуманітарне право	Дотримання міжнародного гуманітарного права у військових конфліктах, включаючи правила щодо захисту цивільного населення, об'єктів медичної допомоги та безпеки гуманітарних працівників
Адміністративні та воєнні правопорушення	Регулювання питань, пов'язаних з адміністративними та воєнними правопорушеннями, включаючи відповідальність за такі дії.
Міграція та переміщення населення	Управління питаннями міграції, внутрішньо переміщених осіб та прийому біженців у зв'язку з воєнним конфліктом
Цивільна оборона та надзвичайні ситуації	Розвиток систем цивільної оборони та управління надзвичайними ситуаціями для забезпечення безпеки та захисту населення
Політика безпеки та оборони	Визначення стратегій та політик у галузі національної безпеки та оборони, включаючи ролі регіонів у цих питаннях
Правова підтримка військових операцій	Забезпечення правової бази для проведення військових операцій, включаючи питання щодо військового права і правопорядку в районах конфлікту
Міжнародна правова співпраця	Регулювання питань співпраці з міжнародними партнерами, включаючи міжнародні договори та угоди у сфері безпеки та оборони.

Джерело: сформовано авторами

для сприяння мирному процесу та відновлення територіальної цілісності держави.

Об'єктивно, що тут означено лише загальні напрями концентрації пріоритетів розгляду організаційно-правових аспектів в умовах воєнного стану, оскільки вони в регіональній стратегіології можуть змінюватись відповідно до конкретних обставин та потреб регіону.

Окрім того, управлінсько-правові концепти, які є пріоритетними в регіоналістиці на засадах державотворчого патріотизму нації в умовах воєнного стану, можуть суттєво впливати на прийняття рішень та результативність від них (табл. 3).

Властиво організаційно-правові пріоритети узагальнено відображають важливість розробки і реалізації правового та управлінського інструментарного апарату для забезпечення життєвого добробуту й безпеки нації в умовах воєнного стану, з урахуванням регіональних особливостей і потенційних можливостей реалізації державотворчого патріотизму.

Висновки. За своєю сутнісною складовою: *регіональна стратегіологія* це сучасний науковий напрям у системі регіоналістики із характерними принципами й функціями, яка базується на концептуально-науковому визначенні й інструментарному апараті, прояві специфічних особливостей й тенденцій, обґрунтуванні та конкре-

тизації програмних довготермінових пріоритетів сталого регіонального розвитку з відповідними до цілей завданнями в рамках функціонування держави. Об'єктивно, що регіональна стратегіологія невіддільна від державної стратегіології, оскільки лише в їх комплексній взаємодії, з пріоритетним орієнтуванням на проявність державотворчого патріотизму нації, забезпечується цивілізований добробут населення регіону та територіальна стійкість держави.

Регіональна стратегіологія динамічніша порівняно з стратегією з якою безпосередньо пов'язується конкретна програма та заходи, оскільки у цьому випадку задіюється наука до самої побудови сутності стратегії і вже на цій основі вибір та застосування.

В контексті організаційно-правових пріоритетів взаємодії регіональної стратегіології із державотворчим патріотизмом нації в умовах воєнного стану визначено, що вони виступають фундаментальною основою конституційності прав і обов'язків громадян щодо активного забезпечення єдності та підтримки громадян у досягненні як загальних державних цілей, так і розвитку регіону. Регіональна стратегіологія в умовах воєнного стану має свої пріоритетні особливості, оскільки додатково потрібно враховувати у її формуванні й ефективності швидкозмінні процеси та накладання

жорстких воєнних умов, зокрема: руйнація соціальної і промислової інфраструктури, пришвидшена міграція населення, втрата виробничих потужностей та обмеження можливостей ринку праці, потужне залучення ресурсів для військового сегменту. Окрім того, в цих умовах у системі регіональної стратегіології також суттєво актуалізується увага до оперативності прояву державотворчого патріотизму нації на різних рівнях. Характерні відмінності регіональної стратегіології в умовах воєнного стану від аналогічної, але за мирного періоду, полягають у концентрованих змінах пріоритетів щодо основних цілей, завдань та підходів до планування і виконання відповідних дій в обмежених часових межах.

Список використаної літератури:

1. Звіт про прямі збитки інфраструктури, непрямі втрати економіки від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України, та попередня оцінка потреб України у фінансуванні відновлення. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/zvit-pro-pryamizbytky-infrastruktury-ta-poperednya-ocinka-potreb-kse.pdf> (дата звернення: 3.10.2023).
2. Карпінський Б. А. Державотворчий патріотизм нації: податкова домінанта інвестиційного зростання. Монографія. Львів : Колір ПРО, 2018. 480 с. (Серія „Держава і стратегіологія”).
3. Карпінський Б. А., Карпінська О. Б. Мотив як управлінська основа державотворчого патріотизму нації з позиції стратегіології розвитку держави. *Бізнес Інформ*. 2023. №2. С. 6–15. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-2-6-15>.
4. Кобильнік Д. А. Міжбюджетні відносини у фінансуванні економічного розвитку територіальних громад у воєнний час. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2023. № 2. С. 164–171. С. 164–171. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2023.2.29>.
5. Кобко-Одарій В. С. Категорія «регіональний правовий менталітет» у юридичному дискурсі. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2023. № 1. С. 10–16. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2023.1.1>.
6. Макаренков О. Л. Правова визначеність добрих чеснот в образі українців як умова їхньої інтеграції до Європейського Союзу. *Право і суспільство*. 2023. № 3. С. 40–48. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.3.6>.
7. Юридична енциклопедія : в 6 томах / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. К. : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1998–2003.
8. After the Financial Crisis: Shifting Legal, Economic and Political Paradigms. Edit by Iglesias-Rodriguez P., Triandafyllidou A., Gropas R. London : Palgrave Macmillan, 2016. 365 p.
9. Bird R. C. Law, Strategy, and Competitive Advantage. *Connecticut Law Review*. 2011. 131. URL: https://opencommons.uconn.edu/law_review/131 (дата звернення: 5.10.2023).
10. Dent G. W. The Role of Lawyers in Strategic Alliances. 2003. URL: (дата звернення: 3.10.2023).
11. Giannakis M., Doran D., Mee D., Dubey R. The design and delivery of modular legal services: implications for supply chain strategy. *International Journal of Production Research*. 2018. Vol. 56, Issue 20. DOI: <https://doi.org/10.1080/00207543.2018.1449976>
12. Legal Strategies. Edit by Antoine Masson, Mary J. Shariff. Verlag Berlin Heidelberg. 2009. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-642-02135-0>
13. Lopucki L. M., Weyrauch W. O. A Theory of Legal Strategy. *Duke Law Journal*. 2020. Vol. 49, No. 6. Pp. 1405–1486. DOI: <https://doi.org/10.2307/1373051>
14. Park S. K. Legal Strategy Disrupted: Managing Climate Change and Regulatory Transformation. 2021. *American Business Law Journal*. 2021. Vol. 58, Issue 4. Pp. 711–749. DOI: <https://doi.org/10.1111/ablj.12194>.

Karpinsky B. A., Karpinska O. B. Regional strategiology: fundamentals and organizational and legal priorities considered from the position of the state-creating patriotism of nation under the conditions of the state of martial

For the first time, it was synthesized that regional strategiology is a modern scientific direction in the system of regionalism with characteristic principles and functions, which is based on a conceptual-scientific definition and instrumental apparatus, the manifestation of specific features and trends, the justification and specification of program long-term priorities of sustainable regional development with tasks corresponding to the goals within the framework of the functioning of the state. It has been proved that regional strategiology is inseparable from state strategiology, since only in their complex interaction, with a priority focus on the manifestation of state-creative patriotism of nation, the civilized well-being of the population of the region and the general territorial stability of the state are ensured.

It is substantiated that regional strategiology is more dynamic compared to the strategy with which a specific program and measures are directly connected, since in this case science is involved in the very construction of the essence of the strategy and already on this basis the choice and application.

At the same time, in the context of the organizational and legal priorities of the interaction of regional strategiology with the state-creative patriotism of nation in the conditions of martial law, it is determined that they act as the fundamental basis of the constitutionality of the rights and duties of citizens regarding the active provision of unity and support of citizens in achieving both general state goals and development region. It is substantiated that regional strategy in the conditions of martial law has its own priority features, as it is additionally necessary to take into account in its formation and effectiveness rapidly changing processes and the imposition of harsh military conditions, in particular: the destruction of social and industrial infrastructure, accelerated population migration, loss of production capacity and limitation of market opportunities labor, strong attraction of resources for the military segment. In addition, in these conditions, the attention to the effectiveness of the manifestation of state-creative patriotism of nation at various levels is also significantly updated in the system of regional strategiology. It has been proved that the characteristic differences of regional strategiology in the conditions of war from the similar one, but during the peace period, consist in concentrated changes of priorities regarding the main goals, tasks and approaches to strategic planning and the implementation of relevant actions in a limited time period.

Key words: law, state, region, regional strategiology, state-creative patriotism of nation, development, strategy, priority, martial law.